

REVISTA GIMNAZIAL

EDUCAȚIE SOCIALĂ

NR.1/2023

LITERA

LICITAȚIA DE
MANUALE ȘCOLARE
2023

STRESUL
EXAMENELOR,
ADOLESCENTUL
ȘI PĂRINTELE

CURSURI DIGITALE
ONLINE, GRATUITE
PENTRU PROFESORI
www.cursuridigitale.ro

02

- LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

03

- ETAPELE DE ALEGERE A MANUALELOR
- DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023?

04

- **MANUALUL DE EDUCAȚIE SOCIALĂ** APROBAT DE MINISTERUL EDUCAȚIEI 2023

05

- CE SPUN REFERENȚII DESPRE **MANUALUL DE EDUCAȚIE SOCIALĂ** DE LA EDITURA LITERA?

06-08

- STRUCTURA MANUALULUI

09

- INSTRUCȚIUNI DE UTILIZARE A MANUALULUI DIGITAL LITERA

10

- MOTIVE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI **MANUALUL DE EDUCAȚIE SOCIALĂ** DE LA EDITURA LITERA

11

- DESPRE **LITERA EDUCAȚIONAL**
- CURSURI ONLINE GRATUITE PENTRU PROFESORI **WWW.CURSURIDIGITALE.RO**

12-14

- PSIHOLOG DR. SANDRA O'CONNOR: *STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE*

LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

La începutul acestui an, Ministerul Educației a demarat procedura de licitație a manualelor pentru clasa a VI-a, în urma încetării Acordurilor Cadru pentru cele existente. Obiectivul principal al acestei licitații a fost achiziția de manuale școlare, care să reușească să ofere sistemului de învățământ preuniversitar materiale corespunzătoare din punctul de vedere al conținutului științific și adaptate nivelului de vârstă al elevilor. Ca și la licitația de manuale școlare anterioare organizată de Ministerul Educației, Editura Litera este editura cu cele mai multe manuale declarate câștigătoare în urma evaluării.

- Limba și literatura română
- Matematică
- Biologie
- Istorie
- Geografie
- Informatică și TIC
- Fizică
- Educație tehnologică și aplicații practice
- Educație socială
- Consiliere și dezvoltare personală
- Religie – cultul ortodox

Pentru orice informații suplimentare ne puteți contacta telefonic sau prin Whatsapp la numărul de telefon: 0746290648. Pentru o comunicare cât mai ușoară salvați numărul în agenda telefonului.

NOILE MANUALE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI, ÎN URMA LICITAȚIEI 2023, SE POT OBTINE GRATUIT, PENTRU FIECARE ELEV, DOAR ÎN BAZA ALEGERILOR FĂCUTE DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE. IATĂ PAȘII PE CARE TREBUIE SĂ ÎI URMAȚI ÎN ALEGEREA ACESTORA:

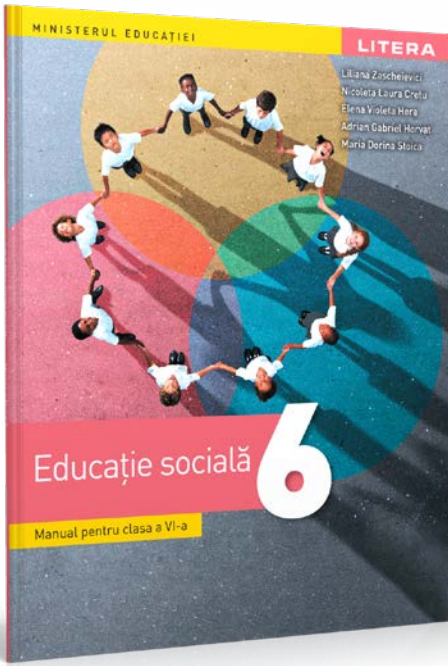
- 1 Accesați site-ul **www.manuale.edu.ro** și selectați clasa și disciplina care vă interesează.
- 2 Consultați oferta de manuale existentă pentru respectiva disciplină. Răsfoiți integral manualele propuse, deschideți aplicațiile multimedia interactive de învățare apăsând pe iconițele indicate.
- 3 Alegeți manualul potrivit stilului dumneavoastră de predare și grupului de elevi pe care îl coordonați.
- 4 În ședința catedrei/ariei curriculare anunțați alegerea dumneavoastră, pentru consemnarea acesteia în procesul-verbal.
- 5 Procesul-verbal este avizat de către director și se înregistrează la secretariatul unității de învățământ în care s-a desfășurat procesul de selecție a manualelor școlare.
- 6 Persoana delegată de școală înregistrează comenzile și le trimite către responsabilul cu manualele școlare de la nivelul ISJ/ISMB.
- 7 Manualele comandate ajung în școală și vor fi distribuite fiecărui elev, pentru ca dumneavoastră să puteți folosi în fiecare oră atât suportul tipărit, cât și varianta digitală a manualului.

DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023?

- ✔ Manualele Litera aprobate de Ministerul Educației în 2023 sunt elaborate de autori de prestigiu, profesori cu experiență la catedră, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită.
- ✔ Manualele Litera au fost declarate câștigătoare pe baza punctajelor obținute la evaluarea calității științifice și constituie o resursă utilă în formarea competențelor prevăzute în programă.
- ✔ Cuprind sarcini de lucru corelate cu experiențele personale ale copiilor și asigură ancorarea în realitate a cunoștințelor și abilităților dobândite.
- ✔ Editura Litera este partenerul de nădejde al profesorilor, oferind continuitate în pregătire prin editarea de manuale și materiale didactice pe parcursul tuturor anilor de școală.
- ✔ Autorii manualelor pun la dispoziția profesorilor planificările calendaristice și ghiduri cu informații suplimentare, fișe de lucru, evaluări suplimentare.
- ✔ Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice oportunitatea de formare profesională, prin cursuri on-line realizate pe platforma **www.cursuridigitale.ro**. La absolvirea cursurilor, cadrele didactice primesc adeverințe care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.
- ✔ Editura Litera organizează conferințe naționale periodice dedicate profesorilor.
- ✔ Editura Litera oferă informații la zi, suport și consiliere tuturor dascălilor prin intermediul Clubului Profesorilor din România ([f](#)/Clubul Profesorilor din Romania cu peste 20 000 de membri) și Litera Educațional ([f](#)/Litera Educational).

EDUCAȚIE SOCIALĂ

Liliana Zascheievici, Nicoleta-Laura Crețu,
Elena-Violeta Hera, Adrian-Gabriel Horvat
Maria-Dorina Stoica

- copertă broșată
- 96 de pagini
- 205 × 260 mm
- interior color

Manualul a fost realizat în concordanță cu Programa școlară pentru disciplina *Educație socială - Educație interculturală*, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017.

Fiecare lecție este structurată pe patru mari rubrici.

1. Rubrica **ABC intercultural** este cea care definește termenii noi și precizează aria lor de aplicare. Aplicațiile de la această rubrică vizează înțelegerea și aplicarea corectă a termenilor specifici disciplinei.

2. Rubrica **Portal intercultural** prezintă reguli, principii, norme din tratate internaționale, documente legislative și școlare. Aplicațiile de la această rubrică formează competențe de recunoaștere a drepturilor și a responsabilităților în dialogul intercultural, dar și de generare a unor coduri de reguli pentru o bună cooperare interculturală.

3. Rubrica **Mozaic intercultural** prezintă valori, coduri de bune maniere, tradiții și obiceiuri din diferite culturi. Aplicațiile acestora își propun să stârnească curiozitatea și să susțină interesul și toleranța pentru diversitate culturală.

4. Rubrica **Dialog și activism intercultural** prezintă exemple de bune practici în ceea ce privește interacțiunea dintre grupuri diferite din punct de vedere cultural. Aplicațiile rubricii susțin implicarea elevilor în elaborarea și în aplicarea unor planuri de măsuri pentru ameliorarea integrării grupurilor minoritare și pentru protejarea diversității culturale.

AUTORII MANUALULUI

Liliana Zascheievici

- Profesor titular, gradul I, specialitatea Filosofie, director al Colegiului Național „Mihai Viteazul”, București.
- Evaluator manuale Ministerul Educației (2004).

Maria-Dorina Stoica

- Profesor gradul didactic I, Școala Gimnazială nr. 1 Pantelimon, județul Ilfov; 34 de ani de activitate didactică.
- Coautor de manuale: *Cultură civică*, manual pentru clasa a VII-a.

Nicoleta-Laura Crețu

- Profesor de filosofie și logică, argumentare și comunicare, Liceul Teoretic „Ion Barbu”, București.
- Absolventă a programului de masterat „Tehnologii Informatică în Educație”, Universitatea București, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației (2021).

Elena-Violeta Hera

- Profesor gradul didactic I (2011) și 25 de ani vechime în învățământ, cu predare la disciplinele educație socială și istorie la Școala Gimnazială nr. 92 din București.
- Profesor metodist și membru al Consiliului consultativ al Inspectoratului Școlar al Municipiului București pentru științe socio-umane.
- Coautor al manualului de Educație economico-financiară publicat de Editura Litera, avizat ME (2020).
- Premiul I la concursurile naționale de proiecte didactice Cele mai bune lecții de civică (2010) și Start2Teach (2020), premii și mențiuni cu elevii la olimpiadele și la concursurile școlare.
- Îndrumător de practică pedagogică pentru studenți ai Universității Româno-Americane și ai Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (S.N.S.P.A.).

Adrian-Gabriel Horvat

- Profesor de științe socio-umane, gradul didactic I, la Colegiul Național „Matei Basarab” din București.
- Profesor metodist al Inspectoratului Școlar al Municipiului București pentru disciplinele socio-umane, director de școală; formator local și național, colaborator al Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație.

CE SPUN REFERENȚII DESPRE MANUALUL DE EDUCAȚIE SOCIALĂ DE LA EDITURA LITERA?

„Strategiile didactice propuse pentru formarea competențelor sunt preponderent cele cu caracter activ-participativ. Acestea stimulează interesul elevilor pentru învățare, pentru descoperire, analiză și rezolvare de probleme practice, precum și înțelegerea și însușirea în comportament a principalelor valori individuale și sociale. Prin implicarea activă a elevului se dezvoltă atât deprinderile de documentare, de cercetare, de învățare ale elevilor, cât și cele de comunicare, muncă în grup și învățarea prin cooperare. Manualul propune de asemenea multiple forme de organizare a activității didactice - frontal, individual, în perechi/grup.

Din perspectiva evaluării, manualul acoperă întreaga tipologie de itemi și metode de evaluare: sunt îmbinate echilibrat atât instrumentele tradiționale (exerciții și teste ce cuprind toate cele trei tipuri de itemi - obiectivi, semiobiectivi și subiectivi - pentru a solicita în mod progresiv diferitele niveluri ale gândirii elevilor), cât și moderne, complementare (precum observația sistematică, proiectul, investigația, autoevaluarea). Metodele de evaluare sunt elaborate cu respectarea criteriilor de corectitudine din punct de vedere științific, evaluând cu rigurozitate fiecare competență specifică prevăzută de programa școlară a disciplinei. De asemenea, metodele de evaluare respectă cu strictețe standardele de proiectare, având validitate, fidelitate, precum și aplicabilitate concretă; se oferă câte un model de rezolvare acolo unde itemul/metoda de evaluare este prezentată pentru prima dată, care să faciliteze înțelegerea sarcinii de către elev și să orienteze procesul propriu de rezolvare.”

conf. univ. dr. Emanuel-Mihail Socaciu,
Facultatea de Filosofie, Universitatea București

„În distribuția conținuturilor pe unități de învățare se regăsesc toate temele cuprinse în programa școlară, iar volumul de cunoștințe este optim, corelat cu faptul că această disciplină beneficiază de un buget de timp de o oră pe săptămână, fiecare lecție fiind suplimentată cu un conținut informațional din care se pot lua repere pentru înțelegerea unei viziuni de ansamblu asupra temei, permițând simultan aprofundarea acesteia în vederea formării competențelor specifice vizate. Manualul are în vedere atât dimensiunea de problematizare, cât și cea informațională a disciplinei, fără a neglija pe cea formativ-aplicativă, într-un sens interogativ-reflexiv și valorizator al acesteia, contribuind real la formarea și dezvoltarea competențelor generale și specifice prevăzute în programă în conformitate cu idealul educațional.

Având în vedere că prin programa specifică disciplinei se alocă proiectului 25-30% din bugetul total de timp alocat, pe an de studiu, manualul acoperă bine acest aspect, etapele specifice realizării unui proiect civic fiind eșalonate secvențial și detaliate, existând și sugestii de proiecte la finalul fiecărei unități de învățare, astfel încât după parcurgerea disciplinei la clasă să se obțină drept corolar implementarea cel puțin a unui astfel de proiect, împreună cu finalitățile sale.

Unitățile de învățare se finalizează cu recapitulare constând într-un inventar conceptual și ideatic cu rol de fixare a informației și de dezvoltare a conexiunilor conceptuale, respectiv a transferului de informații, dar și cu o focusare pe feedback din partea elevului. Secvența de evaluare se realizează atât formativ după fiecare unitate de învățare, cât și sumativ prin secvențe proiectate în conformitate cu cerințele CNPEE-ME combinând itemi obiectivi, cu itemi semiobiectivi și subiectivi, dar prezentând atractivitate pentru elev prin inserția de rebusuri, prin solicitări de realizare de catrene, calendare etc. Accentul pe creativitatea elevului se observă și din posibilele extinderi, care trimit într-o manieră educațională modernă și actuală către secvențe și deschideri inter și transdisciplinare.”

prof. dr. Alina-Monica Băraian
Director Colegiul Național „George Barițiu”, Cluj-Napoca

MANUALE DE EDUCAȚIE SOCIALĂ LITERA PENTRU GIMNAZIU

Manual pentru clasa a V-a
**Liliana Zascheievici, Nicoleta-Laura Crețu,
Tamara Mănatu, Elena Nedelcu,
Maria-Dorina Stoica**

Manual pentru clasa a VIII-a
**Elena Lucia Bălan, Ortansa Moise,
Elena Violeta Hera**

Manualul cuprinde:

- 4 unități de învățare
- 4 lecții recapitulative
- 4 teste de evaluare
- 6 idei de proiecte și portofoliu
- 40 activități multimedia de învățare de tip static
- 25 activități multimedia de învățare de tip video
- 10 activități multimedia de învățare de tip interactiv

Pagina de prezentare a unității de învățare

UNITATEA 1

Numărul unității

Titlul unității

CULTURA ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Titlurile lecțiilor

1. ABC cultural
2. Diversitatea culturală, trăsătură a societății contemporane
3. Identitatea culturală
4. Patrimoniul cultural
5. Tradiții și obiceiuri de pe mapamond
6. Patriotismul în lumea contemporană
7. Recapitulare
8. Evaluare

Citat reprezentativ

„Nu vreau ca propria mea casă să fie îngropată pe toate laturile și ferestrele mele să fie astupate. Vreau ca toate culturile din toate ținuturile să fie cât mai libere în jurul casei, pe cât posibil, dar refuz să fiu doborât.”
Mahatma Gandhi

Competențe specifice: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 3.2.

7

Competențe specifice

Pagini de lecție și aplicații

Rubrica
Dicționar

Rubrica
ABC
intercultural

Titlul
lecției

UNITATEA 1

Cultura în societatea contemporană

1. ABC CULTURAL

ABC intercultural

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) definește **cultura** ca fiind „un ansamblu de trăsături distinctive spirituale, materiale, intelectuale și emoționale ale societății sau ale unui grup social, care cuprind nu doar arta și literatura, ci și stilurile de viață, modul de conviețuire, sistemele de valori, tradițiile și credințele”. Din punct de vedere sociologic, prin cultură se înțelege un mod de viață specific oamenilor, ce cuprinde totalitatea comportamentelor învățate și transmise de la o generație la alta prin intermediul regulilor, valorilor și al creațiilor unui grup social. Termenul de cultură a primit mai multe definiții. Aici le vom păstra doar pe cele care ne arată că grupurile și societățile umane au creat și au transmis din generație în generație reguli, valori, obiceiuri, tradiții, credințe, vestimentație, produse artistice și tehnologii proprii. În efortul de a supraviețui și de a fi recunoscut drept comunități distincte.

Acest manual ne va purta prin multe povești despre acele lucruri care ne fac unici, pe noi și pe grupul cărui îi aparținem, și ne deosebesc de alte grupuri. Vom compara elemente din cultura română cu cele din alte culturi, mai ales culturile ale **minorităților naționale** cu care românii conviețuiesc de secole: maghiari, romi, germani, sași, sârbi, bulgari, turci, ruși-lipoveni, armeni, dar și cele aduse de valurile noi de migrații: arabi, chinezi, indieni etc.

Vom descoperi astfel cât de importante sunt tradițiile, portul național, cântecele și dansurile populare, credințele, obiceiurile și nu numai pentru a afla cine suntem și care ne sunt rădăcinile. Vom descoperi că unii tradiții, credințele și obiceiurile noastre sunt împletite cu ale altor culturi la fel de valoroase precum a noastră.

Aplicații

- Din perspectiva definiției date de UNESCO, elementele definitorii ale unei culturi sunt: literatura, arta, stilul de viață, modul de conviețuire, sistemele de valori, tradițiile, credințele.
 - Scrieți fiecare dintre aceste noțiuni (literatura, arta, stilul de viață etc.) de câte trei ori pe bilete distincte și trageți la sorți un singur bilet.
 - Pentru înțelegerea pe care ați primit-o prin tragerea la sorți căutați o definiție sau o explicație.

Cultura în societatea contemporană

UNITATEA 1

- Scrieți definiția pe o coală de hârtie și afișați-o pe tablă.
- Comparați definiția voastră cu cele date de alți colegi de clasă care au avut de definit aceeași expresie.
- La finalul activității, construiți cu aceștia o singură definiție pentru expresia respectivă.
- Scrieți o compunere cu titlul *Obiceiuri din străbuni* folosind ca sursă de inspirație imaginea de mai jos. Puteți face referințe și la alte obiceiuri cunoscute de voi.
- Alegeți o țară de pe continentul european. Căutați o poveste din folclorul acelei țări. Citiți pe roluri cu colegul/colega de bancă.
- Imaginile de mai jos surprind șapte elemente culturale specifice minorităților naționale din România. Recunoașteți pentru fiecare element minoritatea căreia îi aparține.

Mozaic intercultural

- Joc de rol. Salutul în diferite culturi**
În diferite culturi, modul în care oamenii se salută este diferit. Pe lângă exemplele de mai jos, identificați cu colegii de clasă și alte exemple de salut pe care apoi le prezentați în fața clasei.
 - Namaste** (Devanagari: नमस्ते; formal: *Namaskari/Namaskaram*) este un salut care constă într-o ușoară plecăcuțenie, în semn de respect, cu palmele lipite una de cealaltă în dreptul pieptului, folosit inițial în zona Indiei.
 - Salutul japonez prin înclinare. *Ojigi*, este o parte esențială a culturii japoneze. Este un semn de respect acordat de persoana care se înclină în fața persoanei care salută astfel. De asemenea, se folosește atunci când se prezintă recunoștința sau scuzele.

Rubrica
Mozaic
intercultural

Rubrica
Știați că...?

Rubrica
Portal
intercultural

Rubrica
Dialog și activism
intercultural

UNITATEA 1

Cultura în societatea contemporană

Știați că...?

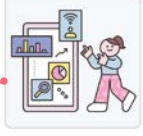

- Unul din șapte locuitori din România este de altă etnie decât cea română.
- Drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale sunt garantate prin Constituție și prin lege, organizațiile minorităților naționale având reprezentanți în Parlamentul României.
- În România, există clase sau școli cu predare în limbi ale minorităților naționale. Chiar și în școlile în care se predă în limba română, elevii care aparțin unei minorități naționale au posibilitatea de a studia și limba minorității respective și o disciplină opțională privind istoria și tradițiile comunității.
- În localități din care o minoritate națională reprezintă cel puțin 20% din populație (conform recensământului), este posibilă utilizarea limbii acestei minorități în administrația publică locală și în justiție și, de asemenea, sunt amplasate plăcuțe bilingve cu numele localității, cu numele străzilor și cu denumirea unor instituții publice.
- În România, există un număr mare de persoane din țări diferite care trăiesc în România și contribuie la diversitatea culturală.

- Mestesugurile tradiționale nu au fost cultivate și nici promovate suficient pentru a rezista unei piețe care produce mărfuri în serie ce limită produsele tradiționale. Astfel, avem costume populare care nu respectă tradiția, dar și ulcioare care nu sunt făcute manual, linguri și alte obiecte de uz casnic.
 - Ce mestegug tradițional ați dori să exersați?
 - Creșteți că produsele realizate de voi ar putea fi vândute?
 - De unde putem cumpăra produse tradiționale?
- Globalizarea are efecte pe care le apreciem în mod obișnuit:
 - noi toți avem acces la dulciuri distribuite de firme renumite;
 - fiecare dintre noi accesează resurse pe internet;
 - mașinile de pe stradă sunt similare cu cele din alte țări.
- Dacă noi toți avem acces la aceleași produse, mai putem păstra identitatea culturală?
 - Dintre dulciurile tradiționale și cele produse de marile firme, ce preferați?
 - Cine pierde în procesul de globalizare?

Portal intercultural

Studiu de caz. Emisiunile în limba minorităților naționale

- În grupe de câte trei-patru elevi, căutați denumiri de emisiuni în limba minorităților naționale și notați-le pe o coală de hârtie.
- La nivelul clasei, adunați toate informațiile despre aceste emisiuni: limba vorbită, televiziunea care le difuzează, comunitatea etnică vizată.
- La finalul cercetării, stabiliți: câte etnii ați identificat, care sunt acestea, câte emisiuni le sunt dedicate, la ce ore sunt difuzate, cum sunt promovate drepturile minorităților respective în școala voastră, cine trebuie să le respecte identitatea culturală și de ce este importantă păstrarea diversității culturale.

Cultura în societatea contemporană

UNITATEA 1

Dialog și activism intercultural

- „Sezătoarea” sau „Claca la sat”**
Aceasta este o manifestare organizată de Consiliul Local Miroslavesti în colaborare cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din Iași. Inițiatorii evenimentului au dorit să readucă atmosfera ce se făcea cu multe decenii în urmă, când oamenii formau o adevărată comunitate. Pe vremuri, se organizau sezători pentru a petrece împreună zilele lungi de iarnă, pentru a munci într-un mod plăcut și pentru a transmite tradiții, obiceiuri și deprinderi de viață și de muncă. (<https://comunamiroslavesti.ro/informatii-diverse/sezatoarea-claca-la-sat/>)
 - Organizați, cu ajutorul profesorului de tehnologie, ateliere de croșetat, de cusut, de traforaj, de modelaj în lut pentru a învăța să producă obiecte asemănătoare cu cele produse în sezători.
 - Promovați atelierele și produsele la nivelul comunității prin postări pe rețelele de socializare.
 - Organizați, cu ajutorul Consiliului elevilor, un târg de produse făcute de elevii școlii.
 - Alegeți, împreună cu reprezentanții elevilor, cum veți folosi banii pentru comunitate: puteți investi într-o sală de clasă pentru proiecte și ateliere, pentru o comunitate dezavantajată etc.
 - Nunțați un responsabil de imagine a activităților care să realizeze fotografii în timpul desfășurării proiectului. Construiți apoi, cu colegii de clasă, un jurnal cu fotografii din activitățile susținute.
- Meserii care dispar din România**
 - Nunțați meseriile din imaginile alăturate.
 - Construiți un afiș/clip de promovare a acestor meserii pentru a le face cunoscute în comunitatea voastră.
 - Organizați, împreună cu profesorii clasei, o excursie tematică pentru a cunoaște meserii care dispar în România.

Imagini corelate
cu informațiile
din text

Pagină de recapitulare

Recapitularea prezintă pe scurt cele mai importante idei din lecțiile unității

Cultura în societatea contemporană UNITATEA 1

7. RECAPITULARE

DIVERSITATEA CULTURALĂ

Accentul pe respectul diferențelor culturale

„Ca sursă de schimburi, inovație și creativitate, diversitatea culturală este necesară umanității așa cum biodiversitatea este pentru natură. În acest sens, patrimoniul comun al umanității trebuie să fie recunoscut și afirmat pentru generațiile prezente și viitoare.”

CULTURA ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

- deschiderea, curiozitatea, interesul de a cunoaște persoane care aparțin unor culturi diferite de cele proprii
- respectul față de demnitatea și față de dreptul celuilalt de a avea alte convingeri, opinii, practici atât timp cât acestea nu dăunează celorlalți
- spiritul civic, atitudinea de solidaritate față de comunitatea din care facem parte

- responsabilitatea față de propriile acțiuni, luarea celor mai adecvate decizii, adoptarea celor mai potrivite metode
- recunoașterea faptului că există perspective și interpretări multiple ale unei situații

IDENTITATEA CULTURALĂ

Respectul față de patrimoniul cultural

limba, creația artistică, normele și obiceiurile grupului, meșteșugurile, tradițiile, obiectele, clădirile, habitatele naturale deosebite

35

Pagină de evaluare

UNITATEA 1 Cultura în societatea contemporană

8. EVALUARE

1. Asociați cuvintele din coloana A cu definițiile potrivite din coloana B.

A	B
a) cultură	1) sentiment de iubire față de țara și de poporul din care facem parte și care se manifestă prin atașament și prin loialitate față de acestea.
b) identitate culturală	2) practici sociale prin care comunitatea trăiește unitar momentele importante pentru membrii săi.
c) diversitate culturală	3) sentiment de apartenență la un grup social pe baza mai multor categorii culturale: naționalitate, etnie, rasă, gen, religie etc.
d) patrimoniul cultural	4) varietate de culturi care interacționează și coexistă în același spațiu geografic. Acest concept presupune recunoașterea și acceptarea diferențelor culturale.
e) patriotism	5) un mod de viață specific oamenilor ce cuprinde totalitatea comportamentelor învățate și transmise de la o generație la alta prin intermediul regulilor, valorilor și al creațiilor unui grup social.
f) tradiții și obiceiuri	6) toate acele obiecte, valori, credințe, tradiții și obiceiuri pe care o comunitate le lasă moștenire urmașilor.
	7) listă a elementelor de patrimoniu valoroase pentru umanitate recunoscută de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură și statele care au adoptat Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural.

2. Priviți imaginile de mai jos și identificați naționalitatea, etnia sau rasa persoanelor.

3. Scrieți pe caiet zece nume de țări care să înceapă cu litere diferite. Găsiți câte o rețetă de mâncare tradițională pentru fiecare țară numită și prezentați o imagine cu acel fel de mâncare. Ajutați-vă de exemplul: T – Turcia; mâncare tradițională – *melcimek kofte*.

PROIECT
În 15 noiembrie 2016, UNESCO a lansat concursul cu tema *Deschideți-vă mințile și inimile pentru refugiați*. A câștigat o mențiune specială proiectul unei școli din Spania, numit *O călătorie în 140 de caractere*. Proiectul a fost, o colecție de mesaje de pe Twitter ale unei fetițe siriene refugiată, pe care ea le-a trimis fratelui său. Mesajele au fost recompuse de către colegii de școală din perspectiva lor și adunate la final. Realizați împreună un proiect similar, scris din perspectiva unui imigrant în România sau a unui cetățean emigrant din România.

Autoevaluare	
La începutul primului capitol, știam	
La finalul primului capitol, am învățat	
La finalul primului capitol, aș vrea să mai știu	

36

Exerciții de evaluare a cunoștințelor din unitatea de învățare

Proiect și Autoevaluare pe baza cunoștințelor preexistente și dobândite după parcurgerea unității de învățare

Varianta digitală

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă.

Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare.

Navigarea în varianta digitală permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

Manualul digital este *responsive*: conținutul se poate citi în cele mai bune condiții pe orice dispozitiv, inclusiv tabletă și telefon mobil, rearanjându-se în funcție de dimensiunea ecranului pe care rulează.

INSTRUCIUNI DE UTILIZARE A MANUALULUI DIGITAL

Butonul AJUTOR

deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

Butonul CUPRINS

deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de Unități/Lecții.

Butoanele de navigare

permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

Activități de tip static – deschide activități de tip static, care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare.

Activități de tip animat – indică elemente care se găsesc în partea de jos a paginii. Pentru vizionare, se activează butonul *Redă* (▶).

Activități de tip interactiv – indică elemente situate în partea de jos a paginii, de tipul: *Asociază*, *Bifează*, *Scrie de la tastatură*, *Selectează*. Butoanele de validare sunt: *Resetează* (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și *Verifică* (prin care se verifică rezolvarea). Utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat.

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI MULTIMEDIA DE ÎNVĂȚARE

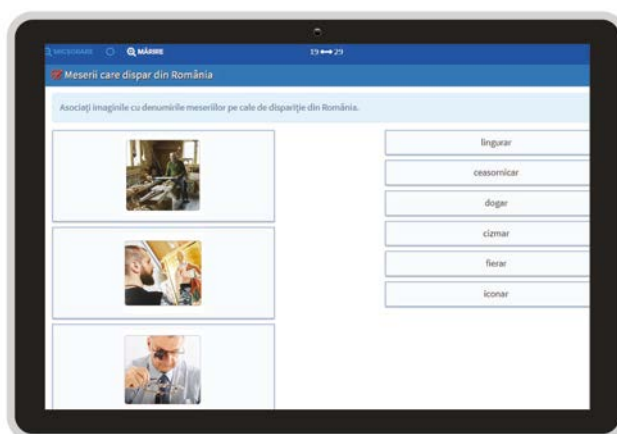
Activitate de tip static

Activitate de tip animat

Activitate de tip interactiv

MOTIVE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI MANUALUL DE EDUCAȚIE SOCIALĂ DE LA EDITURA LITERA

1. Manualul este elaborat de un colectiv de autori cu bogată experiență profesională, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită. Sunt aplicate metode și principii didactice care suscită interesul elevilor, favorizând receptarea corectă a conținutului.
2. Conținutul manualului este orientat către formarea competențelor generale și specifice din cadrul disciplinei.
3. Organizarea conținutului manualului este dinamică și variată, oferind elevilor activități ancorate în realitate.
4. Cuprinde numeroase exerciții, întrebări și instrumente de evaluare de teoretică, dar și de practică, ancorate în viața cotidiană, care au potențialul de a capta atenția și de a stimula curiozitatea și interesul elevilor.
5. Oferă răspunsuri, exerciții aplicative, exerciții de dezbateri, de gândire critică și activități de implicare în viața societății interculturale.
6. Manualul constituie un ghid care îi informează pe elevi despre persoanele și instituțiile care îi pot ajuta să combată discriminarea unui individ, a unui grup de indivizi sau a unei comunități.
7. Oferă modele de acțiuni pe care elevii le pot iniția pentru rezolvarea situațiilor în care drepturile le sunt încălcate.
8. Este bogat ilustrat și completat în varianta digitală cu numeroase imagini, exerciții, probleme, situații-problemă, activități, filme care asigură o mai bună înțelegere a conținuturilor și formarea cu ușurință a competențelor corespunzătoare.

Fondată în anul 2014, Editura Litera Educațional, parte a Grupului Editorial Litera, publică și difuzează manuale și auxiliare școlare în format tipărit și digital, suport pedagogic și cursuri online pentru profesori, precum și alte materiale de perfecționare pentru elevi.

Editura Litera Educațional a ales o abordare modernă a sistemului educațional. Pasionați de ceea ce fac, profesioniștii care alcătuiesc echipa noastră vizează excelența. În cei 9 ani de existență, au construit relații de parteneriat cu profesorii din România, cărora le-au oferit expertiza și informațiile de care au avut nevoie.

În anul 2023, catalogul Litera Educațional cuprinde peste 370 de titluri:

79 MANUALE ȘCOLARE câștigătoare ale licitațiilor organizate de Ministerul Educației

300 AUXILIARE ȘCOLARE avizate de Ministerul Educației

*MATERIALE SUPLIMENTARE PENTRU ELEVI – cărți, lecturi școlare, atlase și enciclopedii etc.
Litera Educațional aduce creativitate și inovație în educație!*

CURSURI ONLINE GRATUITE PENTRU PROFESORI www.cursuridigitale.ro

Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice din învățământul preuniversitar oportunitatea de formare profesională prin cursuri online realizate pe platforma www.cursuridigitale.ro.

Înscrierea și participarea la cursuri este gratuită, iar principalul obiectiv al acestora este dezvoltarea competențelor digitale și a viziunii moderne a cadrelor didactice, necesare pentru a face față cu succes provocărilor actuale ale profesiei de dascăl.

Avantajele participării la cursurile online oferite de platforma [cursuridigitale.ro](http://www.cursuridigitale.ro):

- ✓ Toate cursurile sunt GRATUITE.
- ✓ Înscrierea este facilă și se realizează prin completarea unui formular online disponibil pe www.cursuridigitale.ro
- ✓ Înveți și lucrezi în ritmul tău. Cursurile au o durată medie de 15 ore și se pot parcurge oricând, oriunde: de acasă, în weekend, în vacanțe, la orice oră.
- ✓ Informațiile sunt de actualitate și sunt prezentate într-o formă și un limbaj accesibile și familiare cadrelor didactice.
- ✓ Cursurile se pot citi și parcurge pe orice dispozitiv: calculator, tabletă, telefon, astfel încât realizarea lor devine și mai accesibilă.
- ✓ Trainerii care dezvoltă cursurile fac parte din mediul academic, sunt profesori cu experiență, psihopedagogi, consilieri școlari, formatori pentru educația adulților, autori de manuale.
- ✓ Cursurile tratează subiecte de interes pentru profesori: cum să utilizezi manualul digital la clasă, care sunt noile instrumente digitale cu ajutorul cărora se pot realiza la clasă activități extracurriculare, metode și tehnici de formare și dezvoltare armonioasă a personalității elevilor etc.
- ✓ După parcurgerea cu succes a modulelor, cadrele didactice vor primi adevărinite care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.

PSIHOLOG DR. SANDRA O'CONNOR: STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE

Sursa: Blog Litera Educational

STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE

Ce se întâmplă cu noi în perioada examenelor și cum putem să navigăm prin această perioadă cât mai eficient și mai echilibrat?

Stresul este un răspuns normal al corpului la situații provocatoare. Când ne aflăm în situații dificile, periculoase sau neașteptate, corpul nostru reacționează în moduri care sunt menite să ne protejeze de rău. În aceste momente sunt eliberați hormoni precum adrenalina, care ne accelerează ritmul cardiac și ritmul respirației, mușchii ni se încordează și avem o concentrare sporită. Când vine vorba de stres legat de studiu și examene, stresul funcțional poate fi benefic. Până la un anumit punct, stresul îți crește productivitatea, te ajută să îți clădești motivația, să îți urmezi și atingi obiectivele și îți oferă suficientă adrenalină și energie pentru a fi productiv și eficient. Stresul în perioada examenelor poate face ca adolescentul tău să simtă anxietate, iar aceasta poate duce stresul funcțional în stres disfuncțional, care îl va paraliza și demotiva.

CÂND ESTE ANXIETATEA UTILĂ?

Anxietatea poate fi utilă în anumite situații: de exemplu, dacă suntem în pericol (ex.: sărim din calea unei mașini), anxietatea ne poate ajuta să ne canalizăm energia pentru a putea evita pericolul. Un nivel echilibrat de anxietate va direcționa reacția noastră față de evenimentul amenințător și va ajuta la îmbunătățirea răspunsului pe care îl avem vizavi de acest eveniment, dar anxietatea nu este prietena noastră atunci când amenințarea cu care ne confruntăm este de natură cognitivă, cum ar fi un examen. Gândurile implicate în anxietatea pe care ne-o determină un examen pot să se reflecte asupra modului în care noi ne proiectăm capacitatea de a performa la acel examen. Anxietatea în fața examenului de multe ori va include gândire negativă și somatizări atunci când ne apropiem de momentul evaluării. „Voi eșua“, „nu mă voi descurca“, „mă doare capul“, „mă doare stomacul“, „nu mă pot concentra“, „nu îmi pot aduce aminte ceea ce am învățat“, acestea sunt doar câteva dintre cuvintele pe care ni le spun adolescenții noștri în perioada examenelor.

CARE ESTE IMPACTUL ANXIETĂȚII ASUPRA PERFORMANȚEI?

Cercetările au arătat că persoanele care se confruntă cu niveluri ridicate de anxietate la examene vor avea performanțe scăzute în situațiile de evaluare. Acești oameni tind să perceapă examenele ca fiind amenințătoare și au răspunsuri emoționale intense, ceea ce le va face dificilă concentrarea asupra sarcinii în cauză. Situațiile de evaluare pot aduce un nivel de anxietate care interferează cu performanța eficientă în sarcinile cognitive și intelectuale, acest aspect având un impact negativ asupra șanselor persoanei de a obține cele mai bune rezultate la examen.

DECI, CUM PUTEM DOMOLI ANXIETATEA ÎN FAȚA EXAMENELOR? CUM ÎI PUTEM SPRIJINI PE ADOLESCENȚII NOȘTRI?

Abilitățile pe care le considerați cele mai utile în gestionarea anxietății vor varia în funcție de factorii declanșatori care pot contribui la nivelul ridicat de anxietate. Dacă adolescenții se confruntă cu niveluri ridicate de anxietate înainte de un examen, ar trebui să se angajeze în strategii de autoîngrijire în acest timp, iar noi suntem cei care îi pot ajuta să o facă.

Unul dintre cei mai importanți piloni de susținere ai adolescenților este o comunicare eficientă cu adulții din jur. Părintele este primul compas de echilibru în situații de criză (chiar dacă tendința lor va fi ca în această perioadă să graviteze mai mult înspre anturaj și prieteni). Vorbiți cu adolescentul vostru, asigurați-vă că acesta are încredere să apeleze la voi atunci când întâmpină dificultăți. Discutați împreună cu el despre importanța următoarelor aspecte: pregătire, îngrijire adecvată și relaxare.

Înainte de a vorbi cu adolescentul nostru, este important să ne examinăm așteptările. Stresul se poate amplifica atunci când așteptările noastre, sau ceea ce credem că sunt așteptările altora, nu se potrivesc cu ceea ce suntem capabili sau dispuși să realizăm. Reflecțați asupra așteptărilor pe care le aveți față de acest examen și gândiți-vă în ce mod le proiectați asupra adolescentului. Uneori, s-ar putea să descoperiți că sursa stresului adolescenților sunt tocmai așteptările adulților din jur, care nu sunt congruente cu așteptările și proiecțiile proprii. Dacă aveți așteptări foarte mari, iar adolescentul nu crede că le va îndeplini, este foarte important să reflecțați la asta. Care este motivul pentru care aveți aceste așteptări? Este important ca, atunci când discutați cu adolescentul, să o porniți în direcția nevoilor și așteptărilor sale, nu ale voastre. Ei vor putea găsi resurse doar într-un proces personal de studiu, de proiecție a așteptărilor, de management al timpului și de evaluare a consecințelor oricărui rezultat, nu au nevoie și de stresul dezamăgirii noastre. La urma urmei este un examen, nu este un punct existențial pivotant al vieții copiilor noștri, iar presiunea pe care o punem uneori ca adulți asupra acestor examene le poate picta o imagine distorsionată a procesului de evaluare.

Cum să discutăm cu adolescentul? Am să vă exemplific.

PREGĂTIRE

Îi vei spune așa:

În primul rând, este important să începi pregătirea pentru examen cât mai devreme posibil. Acest lucru te va ajuta să înveți materialul într-un mod mai eficient și să eviți stresul asociat cu învățarea de ultim moment. Atunci când înveți ar trebui să te concentrezi pe subiectele pe care le consideri cele mai importante și să eviți să pierzi timpul cu subiectele mai puțin importante, acelea le vei putea acumula pe parcursul pregătirii.

Începe pregătirea din timp. Nu lăsa pregătirea pentru ultimul moment, deoarece vei fi presat de timp și vei fi mai stresat. Încearcă să începi pregătirea cu cel puțin o lună înainte de examen. Fii organizat. Creează-ți un program de studiu și respectă-l. Asigură-te că acoperi toate subiectele pe care le vei avea la examen și, când revizuești materialele, concentrează-te asupra detaliilor importante. Fii disciplinat. Respectarea programului tău de studiu este esențial pentru a obține rezultate bune la examenele tale. Asigură-te că petreci suficient timp studiind fiecare subiect și nu uita să iei pauze regulate pentru a-ți odihni și relaxa mintea. Exersează testele anterioare sau exerciții similare cu cele pe care le vei avea la examen. Acest lucru te va ajuta să înțelegi mai bine subiectele și să te familiarizezi cu formatul testelor pe care le vei avea la examen.

ÎNGRIJIRE ADECVATĂ

Promovarea unui examen dificil este o sarcină greu de dus la capăt atunci când nevoile de bază, cum ar fi alimentația și somnul, nu sunt îndeplinite. Dacă adolescentul tău neglijează să se îngrijească pentru a se concentra doar pe studiu, este timpul ca tu, ca părinte sau îngrijitor, să intervii. Anii adolescenței sunt o perioadă benefică pentru a-i învăța ocrotirea de sine, o alimentație adecvată, activitatea fizică și somnul suficient, toate vor ajuta în prevenția stresului toxic. Ajutați-i în acest proces, deoarece în perioada examenelor nu e momentul în care să îi învățați să o facă singuri.

Îi vei spune așa:

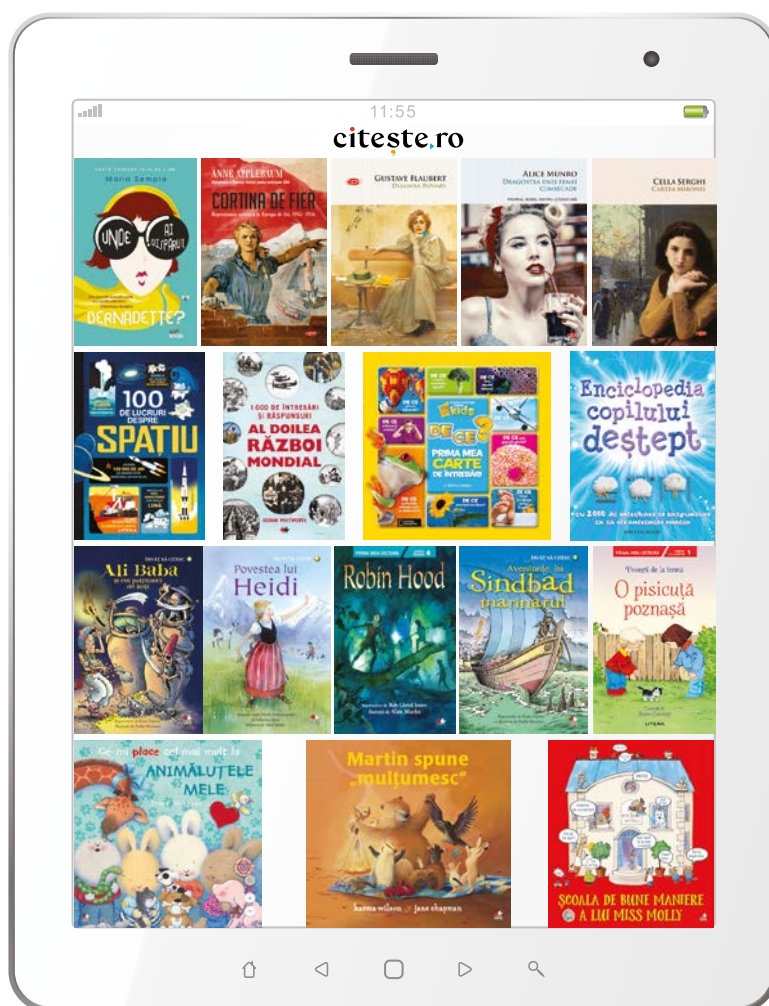
Este important să te odihnești suficient înainte de examen. Somnul este la fel de important pentru învățare, precum este exercițiul pentru a construi rezistența fizică. Un somn adecvat te va ajuta să îți menții concentrarea în timpul examenului și te va ajuta să ai o stare de bine. O alimentație nesănătoasă poate afecta negativ nivelul tău de energie, iar asta la rândul său poate afecta performanța, așa că, având grijă de tine, te asiguri că îți oferi oportunitatea de a funcționa în forma ta maximă. În plus, ar trebui să iei pauze regulate atunci când studiezi pentru un examen. Acest lucru te va ajuta să te relaxezi și să te concentrezi mai bine atunci când revii la studiu. De asemenea, ar trebui să faci exerciții fizice regulate pentru a-ți menține nivelul de energie ridicat și pentru a reduce stresul asociat cu examenele.

citeste.ro

ebookuri • audiobookuri • videobookuri

Destinația ideală pentru toți elevii!

ABONAMENT GRATUIT TOT ANUL 2023
pentru elevii care învață după noile manuale Litera
aprobată MEN în 2023!

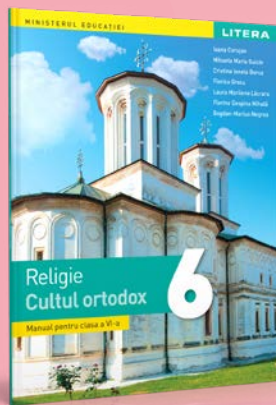
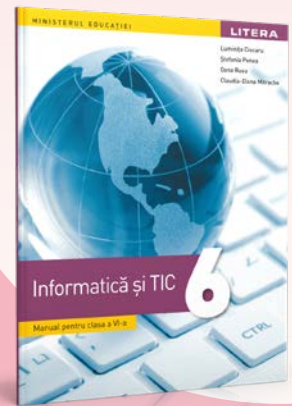
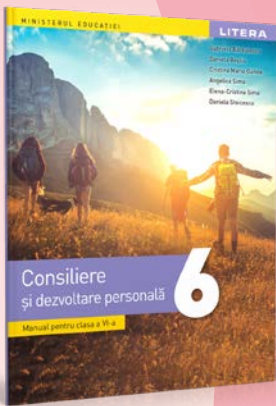
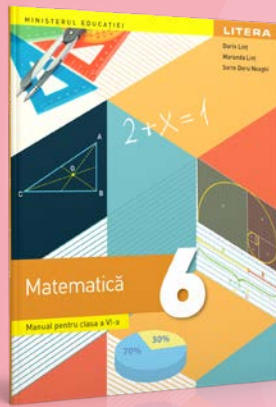

- În perioada 1-11 septembrie 2023, școlile care aleg noile manuale Litera vor primi prin email codurile de acces gratuit pe citeste.ro pentru elevi și cadre didactice.
- Cu peste 3 500 de ebookuri, audiobookuri și videobookuri în limbile română și engleză, citeste.ro este destinația ideală pentru orice elev sau profesor care dorește să citească, să-și satisfacă curiozitatea, să se perfecționeze!

Detalii pe /citeste.ro

 /cistere

MANUALE ȘCOLARE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI 2023

**APROBAT
2023**
Ministerul Educației